

Praktikøvelser

fra Somatisk Sygdomslære og farmakologi 2

ud fra praktikmål for social-
og sundhedsassistenter

Gads Forlag

Praktikmål 1

Eleven kan arbejde inden for sit kompetenceområde i overensstemmelse med relevante love inden for social service, sundhed og psykiatri og ud fra arbejdspladsens værdier.

PRAKTIKØVELSE s. 72

- Prøv at finde ud af, hvilke retningslinjer der er for akutte situationer i din afdeling.
- Prøv også at finde frem til, hvad din rolle kunne være i en akut situation, afhængigt af dine kompetencer og erfaring.

(Omhandler også mål 2 og 5).

(Se flere praktikøvelser til mål 1 i bøgerne: *Koordinering, kvalitetssikring og dokumentation 2* og *Psykiatrisk sygdomslære og farmakologi 2*)

Praktikmål 2

Eleven kan selvstændigt identificere behov og begrunde behov for og udføre grundlæggende sygepleje til borgere/ patienter ud fra en metodisk tilgang indeholdende dataindsamling, planlægning, handling, evaluering og dokumentation.

PRAKTIKØVELSE s. 22

- Udvælg en borger eller patient, der har nogle symptomer, der skal undersøges.
- Lav en liste over, hvad der undersøges.
- Find ud af, hvad disse undersøgelser skal be- eller afkræfte.

PRAKTIKØVELSE s. 32

- Udtag en urinprøve til mikroskopi sammen med din praktikvejleder.

PRAKTIKØVELSE s. 35

- Foretag en podning sammen med din praktikvejleder.

PRAKTIKØVELSE s. 119

- Deltag i de præoperative opgaver hos en patient sammen med din praktikvejleder.

PRAKTIKØVELSE s. 121

- Deltag i de postoperative opgaver hos en patient sammen med din praktikvejleder.

PRAKTIKØVELSE s. 162

- Vurdér og beskriv en af "dine" patienters hud på kroppen, arme og ben. Du skal finde ud, af hvad patienten plejer at bruge for at vedligeholde huden.
- Kom med forslag til valg af sæbe og creme.

PRAKTIKØVELSE s. 165

- Når du deltager i plejen af et sår hos en patient, så beskriv såret og sårhelingsfasen.
- Diskutér og begrund din beskrivelse for din praktikvejleder.

PRAKTIKØVELSE s. 209

Øv dig i at tælle og beskrive vejtrækningsfrekvensen hos flere af "dine" patienter – både når patienten ligger stille og efter aktivitet. Det kan være en patient med lungelidelse og en patient, der ikke har en lungelidelse.

- Hvad er forskellen?
- Hvordan vil du mærke vejtrækningen, hvis den er meget overfladisk og svær at se?
- Tal med din praktikvejleder om, hvordan du kan bruge observationerne.

PRAKTIKØVELSE s. 212

For at få et indtryk af, hvordan det er at have modstand i udåndingen, kan du prøve at ånde ud gennem hullet i en tokrone.

- Hvordan oplevede du det?
- Hvordan kan du bruge denne viden, når du plejer en patient med vejrtrækningsbesvær?

(Omhandler også mål 9).

PRAKTIKØVELSE s. 213

- Undersøg en iltbombe og indstil den til et flow på 2 liter O₂.
- Tal med din praktikvejleder om brugen af ilt i behandlingen, fx om virkninger og bivirkninger.
- Observer en patient, der bruger ilt.

PRAKTIKØVELSE s. 231

Mål blodtryk på samme patient på forskellige tidspunkter og ved forskellige aktivitetsniveauer.

PRAKTIKØVELSE s. 267

- Find en patient med anæmi.
- Mål puls og blodtryk. Analysér, hvorfor målingerne viser dét, de gør.

PRAKTIKØVELSE s. 268

- Find en patient med anæmi.
- Hvilke symptomer har patienten?
- Analysér symptomerne med din praktikvejleder.

PRAKTIKØVELSE s. 293

- Udvælg en patient, som du skal hjælpe.
- Observer, når patienten reagerer på sansestimuli ved at bevæge sig.
- Tal med din praktikvejleder om sammenhængen og diskutér, hvad der sker, hvis nervecellerne er lidende.

PRAKTIKØVELSE s. 296

- Udvælg en patient med apoplexia cerebri.
- Observer og beskriv symptomerne.
- Analysér sammen med din praktikvejleder: Hvad kan patienten, og hvad har han svært ved?

PRAKTIKØVELSE s. 299

- Find en patient med Parkinsons sygdom.
- Observer og notér symptomer hos patienten.
- Analysér sammen med din praktikvejleder, hvad der er årsag til patientens symptomer og problemer.

PRAKTIKØVELSE s. 301

- Gå med i plejen hos en borger med dissemineret sklerose.
- Notér symptomer.
- Analysér sammen med din praktikvejleder, hvad borgeren selv kan, og hvad han har problemer med på grund af sklerosen.

PRAKTIKØVELSE s. 323

- Udvælg en patient med stomi.
- Undersøg i journalen eller gennem din praktikvejleder, hvorfor patienten har stomi.
- Spørg evt. patienten, om han eller hun vil fortælle sin sygehistorie.

PRAKTIKØVELSE s. 345

- Udvælg en patient eller borger i din praktik, der er dehydreret.
- Nedskriv dine observationer, og gennemgå dem med din praktikvejleder.

PRAKTIKØVELSE s. 404

Skriv en plan for dine observationer hos en ældre patient, der har problemer med forstørret blærehalskirtel:

- Tal med patienten om, hvilke symptomer han har, og ret din plan til. Følg planen, når du observerer patienten.
- Hvilke observationer gør du?

PRAKTIKØVELSE s. 424

Følg med en patient til undersøgelse med henblik på kræftdiagnosticering.

- Beskriv, hvorledes undersøgelsen har sammenhæng med de symptomer, patienten har.
- Diskutér din beskrivelse med din praktikvejleder.

PRAKTIKØVELSE s. 430

- Læg mærke til, hvordan patienterne beskriver deres oplevelse af at tabe håret.
- Undersøg, hvordan de forskellige kræftsygdomme kan forebygges, fx brystkræft, tarmkræft, lungekræft, kræft i bugspytkirtel og livmoderhalskræft.
- Find ud af, hvordan man vejleder i denne forebyggelse på dit praktiksted.

(Omhandler også mål 11).

(Se flere praktikøvelser til mål 2 i bøgerne: *Sygepleje 2* og *Psykiatrisk sygdomslære og farmakologi 2*).

Praktikmål 3

Eleven kan reflektere over de etiske dilemmaer, der følger arbejdet som professionel sundhedsperson, og varetage opgaver i relation til patientrettigheder samt procedurer for patientsikkerhed herunder indberetning af utilsigtede hændelser jf. Sundhedsstyrelsens gældende vejledning.

(Se praktikøvelser til mål 3 i bøgerne: *Sygepleje 2*, *Koordinering, kvalitetssikring og dokumentation 2* og *Psykiatrisk sygdomslære og farmakologi 2*).

Praktikmål 4

Eleven kan dokumentere og videregive relevante informationer og observationer vedrørende tildelte borgere/patienter til plejepersonale og andre faggrupper, herunder til fagpersoner i andre sektorer, og dermed medvirke til at sikre sammenhæng og helhed i borgerens/patientens forløb.

PRAKTIKØVELSE s. 320

- Udvælg en patient fra afdelingen med mavesår.
- Skriv en liste over de observationer, du vil gøre, og diskutér listen med din praktikvejleder.
- Beskriv dine observationer på gruppemødet.

(Omhandler også mål 2).

(Se flere praktikøvelser til mål 4 i bogen: *Koordinering, kvalitetssikring og dokumentation 2*).

Praktikmål 5

Eleven kan identificere komplekse problemstillinger hos borgeren/patienten og reagere hensigtsmæssigt på ændringer i borgerens/patientens psykiske, fysiske eller sociale tilstand og samspillet mellem disse faktorer.

PRAKTIKØVELSE s. 62

Du skal lave et interview med to patienter eller borgere med en kronisk lidelse fra dit praktiksted.

- Start med at udarbejde et spørgeskema, der kan klarlægge, hvilke symptomer der generer patienten i hverdagen. Når du har udarbejdet spørgeskemaet, taler du det igennem med din praktikvejleder, inden du laver interviewet hos de to patienter eller borgere.

Du kan læse om samarbejdet med patienter, der har en kronisk sygdom, i *Sygepleje 2*.

(Omhandler også mål 2).

PRAKTIKØVELSE s. 180

- Udvælg en patient i din afdeling med nedsat syn.
- Skriv en liste over de overvejelser, du gør dig, når du arbejder med en svagtseende patient. Her skal du tænke på de psykiske og fysiske forhold, der kunne være problematiske for den svagtseende patient.
- Tal med din praktikvejleder om dine overvejelser.
- Tal også gerne med patienten, om dine overvejelser stemmer overens med patientens behov og ønsker.

PRAKTIKØVELSE s. 216

Deltag i plejen af en patient med lungekræft.

- Tal med din praktikvejleder om patientens symptomer. Spørg patienten om, hvordan de opleves.
- Undersøg, om patienten har været udsat for risikofaktorer som fx rygning, utilstrækkelig kost eller for lidt motion.

(Omhandler også mål 2).

(Se flere praktikøvelser til mål 5 i bøgerne: *Sygepleje 2* og *Psykiatrisk sygdomslære og farmakologi 2*).

Praktikmål 6

Eleven kan anvende et mundtligt og skriftligt fagsprog, som er i overensstemmelse med social- og sundhedsassistentens kompetenceområde.

(Se praktikøvelser til mål 6 i bogen: *Koordinering, kvalitetssikring og dokumentation 2*).

Praktikmål 7

Eleven kan som led i behandlingen og med udgangspunkt i borgerens/patientens behov anvende relevant kommunikationsform herunder lytte, anerkende, støtte, vejlede og følge op.

PRAKTIKØVELSE s. 36

- Lav en skitse til informationer om en røntgenundersøgelse.
- Følg en patient til en røntgenundersøgelse.
- Juster herefter dine informationer om røntgenundersøgelsen.

(Se flere praktikøvelser til mål 7 i bogen: *Sundhedspædagogik og kommunikation 2*).

Praktikmål 8

Eleven kan indlede og afslutte en sundhedsfaglig ydelse til en borger/patient herunder gennemføre samtaler i relation til modtagelse, udskrivning og hjemkomst.

(Se flere praktikøvelser til mål 8 i bogen: *Sundhedspædagogik og kommunikation 2*).

Praktikmål 9

Eleven kan arbejde rehabiliterende, sundhedsfremmende og forebyggende ud fra refleksioner over borgerens/patientens autonomi og mestringsstrategier samt vejlede borgeren/patienten i sundhedsfaglige spørgsmål, der understøtter egenomsorgsevnen, livsstil og livskvalitet.

PRAKTIKØVELSE s. 108

- Spørg et par af dine borgere om, hvad der giver dem tryghed og trivsel – hvordan kan du inddrage den viden i dit arbejde?
- Spørg et par af dine borgere om, hvad de forventer sig af den hjælp, de modtager. Hvordan kan du inddrage den viden i dit arbejde?

(Se flere praktikøvelser til mål 9 i bøgerne: *Forebyggelse og rehabilitering 2* og *Sundhedspædagogik og kommunikation 2*).

Praktikmål 10

Eleven kan indgå aktivt i borgeres/patienters genoptræningsforløb efter vejledning fra relevante fagpersoner.

PRAKTIKØVELSE s. 145

- Vælg en patient, der er behandlet for et knoglebrud, fx i armen.
- Hvilke dagligdags aktiviteter kan du foreslå patienten for at hjælpe ham med at træne, så han kommer i gang?
- Tal med ergoterapeuten om, hvordan I sammen med patienten kan indlægge nogle brugbare aktiviteter i løbet af dagen.
- Støt patienten i at gennemføre øvelsesprogrammet. Vær opmærksom på patientens motivation for at lave øvelserne og skriv dine observationer ned undervejs og rapportér dem videre til kollegaerne.

(Omhandler også mål 4).

PRAKTIKØVELSE s. 140

- Vælg en patient, der klager over muskelsvaghed efter længere sengeleje.
- Hvilke muskler kan du hjælpe patienten med at træne, så de bliver stærkere igen?
- Tal med fysioterapeuten om, hvordan I sammen med patienten kan indlægge nogle brugbare styrkende øvelser i løbet af dagen.
- Støt patienten i at gennemføre øvelsesprogrammet.
- Skriv dine observationer ned undervejs, og rapportér dem videre til kollegerne.

(Omhandler også mål 4).

(Se flere praktikøvelser til mål 10 i bogen: *Forebyggelse og rehabilitering 2*).

Praktikmål 11

Eleven kan aktivt indgå i og motivere borgere/patienter til at deltage i aktiviteter ud fra relevante tilgange, som fx recovery eller rehabilitering, samt vejlede og informere om relevante tilbud inden for rehabilitering, sygepleje og service- og botilbud.

PRAKTIKØVELSE s. 46

- Se hvordan de forskellige skopier foretages, og hvilke instrumenter man bruger.
- Hvor lang tid tager undersøgelsen?
- Hvilke forberedelser skal der foretages?
- Er der specielle ting, som man skal være opmærksom på i timerne eller dagene efter undersøgelsen?
- Deltag i en informationssamtale sammen med din praktikvejleder.

(Omhandler også mål 2 og mål 7).

PRAKTIKØVELSE s. 105

- Kom med forslag til daglige aktiviteter, som udsætter aldringsprocessen, og som borgerne kan deltage i.
- Kom med forslag til aktiviteter, der stimulerer de forskellige sanser.

PRAKTIKØVELSE s. 377

Planlæg, hvordan du vil vejlede en patient i blodsuktermåling.

- Afprøv blodsuktermålingen sammen med din praktikvejleder.
- Dokumentér resultatet af målingen.
- Hvad fortæller målingen om patientens tilstand og behandling?

(Omhandler også mål 2 og mål 4).

PRAKTIKØVELSE s. 378

Planlæg, hvordan du vil vejlede en patient med diabetes i omlægning til diabeteskost.

- Følg patienten ved spisetiderne nogle dage i træk og samarbejd med ham om valg af mad, fx ved en madvogn.
- Observer og dokumentér dagligt, hvordan det går med kostomlægningen.
- Diskuter kostens indflydelse på patientens tilstand med din praktikvejleder.

(Omhandler også mål 4).

PRAKTIKØVELSE s. 379

- Beskriv det daglige bevægemønster hos en patient med diabetes.
- Planlæg en vejledning med fokus på ændring eller fastholdelse af patientens motionsvaner.
- Følg patienten nogle dage i træk, når han skal motionere, fx hos fysioterapeuten eller gåture.
- Observer og dokumentér dagligt, hvordan det går med motionen.
- Diskuter motionens indflydelse på patientens tilstand med din praktikvejleder.

(Omhandler også mål 4).

PRAKTIKØVELSE s. 384

- Læg en plan sammen med en patient, der har diabetes. I planen skal I tale om, hvordan patienten forebygger, at der kommer senfølger. Hvis patienten selv har lagt en plan, så lyt til den og foreslå evt. justeringer.
- Diskuter planen med din praktikvejleder.

(Se flere praktikøvelser til mål 11 i bøgerne: *Forebyggelse og rehabilitering 2* og *Psykiatrisk sygdomslære og farmakologi 2*).

Praktikmål 12

Eleven kan efter praktikstedets retningslinjer og efter delegation selvstændigt op-
hælde og uddele medicinen samt observere virkninger/bivirkninger, informere om
medicinen, dokumentere og medvirke til, at borgere/patienter samarbejder omkring
medicinindtag.

PRAKTIKØVELSE s. 449

- Udvælg en patient eller borger, der får meget medicin.
- Slå alle præparaterne op i www.medicin.dk eller på din smartphone (APP: pro.medicin.dk eller medicintjek – og notér præparaternes farmakokinetik og farmakodynamik.
- Gennemgå det med din praktikvejleder.

PRAKTIKØVELSE s. 450

- Udvælg en ældre borger eller patient, der har forskellige lidelser, og som får forskellige former for medicin.
- Observer, hvilke virkninger og hvilke bivirkninger personen har af de enkelte præparater.
- Diskuter det, du finder ud af, med din praktikvejleder.

PRAKTIKØVELSE s. 461

- Skriv ned, hvad du mener, at de lokale retningslinjer bør indeholde for at kunne være et godt redskab til medicingivning.
- Find de lokale retningslinjer for medicingivning på dit praktiksted.
- Diskuter med din praktikvejleder, hvordan I kan samarbejde med ledelsen om at udarbejde evt. forbedringer af de lokale retningslinjer.

PRAKTIKØVELSE s. 467

Udfør en injektionsgivning under vejledning af din praktikvejleder.

PRAKTIKØVELSE s. 468

- Observer din praktikvejleder eller en kollega, når de doserer medicin. Diskuter derefter, hvad du observerede, og hvad du undrede dig over.
- Opsøg viden om den medicin, en af dine patienter får. Dosér derefter medicinen til patienten i samarbejde med din praktikvejleder. Hvilken indflydelse har det på din læring, at du selv prøver at dosere?
- Aftal med din praktikvejleder, hvordan du dokumenterer medicingivningen.

(Omhandler også mål 4).

PRAKTIKØVELSE s. 474

- Diskuter med din praktikvejleder: Hvad er forskellen på en social- og sundhedsassistents og en sygeplejerskes ansvars- og kompetenceområde i forbindelse med medicingivning?
- Under hvilke forhold vil du helst arbejde med medicingivning?
- Udfør medicingivning af dine patienter under vejledning og med brug af www.medicin.dk.

Praktikmål 13

Eleven kan anvende generelle principper for hygiejne, herunder særlige regimer og teknikker, fx steril teknik i forbindelse med sårpleje og kateteranlæggelse, samt vejlede borgere/patienter, pårørende og kolleger herom.

PRAKTIKØVELSE s. 85

Foretag personlig pleje hos en patient sammen med din praktikvejleder.

- Noter alle de hygiejniske forebyggende handlinger, du har foretaget i situationen.
- Tal med din praktikvejleder om dine punkter og sammenlign med hendes observationer.
- Skal du ændre på dele af din procedure fremover?

PRAKTIKØVELSE s. 87

- Vis din praktikvejleder, hvordan du tager sterile handsker på.
- Prøv også at række din praktikvejleder et par sterile handsker uden selv at berøre handskerne.
- Gennemgå dine begrundelser for proceduren med din praktikvejleder.

PRAKTIKØVELSE s. 353

Din udvalgte patient eller borger i din praktik har enten et KAD, et topkateter eller foretager selv RIK, eller personalet foretager SIK.

- Tal med din praktikvejleder om hygiejniske principper, der skal tages hensyn til og arbejdes efter ved den katetertype, som din udvalgte patient eller borger benytter.
- Få også belyst hygiejnen ved de øvrige katetertyper.
- Hvor ofte skal der skiftes til et nyt kateter?
- Hvis det er et KAD eller et topkateter, hvor ofte skal der så skiftes benpose?
- Og hvor ofte skal der skiftes natpose?

(Omhandler også mål 2).

(Se flere praktikøvelser til mål 13 i bogen: *Sygepleje 2*).

Praktikmål 14

Eleven kan forholde sig kritisk til egne og andres arbejdsstillinger og arbejdsstedets indretning i forhold til forebyggelse af arbejdsskader og voldsomme episoder samt kan følge gældende ergonomiske principper og sikkerhedsforanstaltninger både i forhold til borgerne/patienterne og sig selv.

(Se praktikøvelser til mål 14 i bogen: *Forebyggelse og rehabilitering 2*).

Praktikmål 15

Eleven kan tilrettelægge og følge op på både egne og andres arbejdsprocesser i forhold til såvel administrative som sygeplejefaglige opgaver omkring den enkelte borger.

(Se praktikøvelser til mål 15 i bogen: *Koordinering, kvalitetssikring og dokumentation 2*).

Praktikmål 16

Eleven kan identificere behov for velfærdsteknologiske hjælpemidler i borgerens hjem herunder anvende og vejlede i brugen samt tage højde for eventuelle dilemmaer forbundet hermed.

(Se praktikøvelser til mål 16 i bogen: *Koordinering, kvalitetssikring og dokumentation 2*).